

ЗАКОН
О НЕДОЗВОЉЕНОМ ОБЈЕДИЊАВАЊУ И ЈАВНОСТИ
ВЛАСНИШТВА ЈАВНИХ ГЛАСИЛА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и циљ закона

Члан 1.

Овим законом уређују се мере спречавања недозвољеног обједињавања власништва на јавним гласилима, мере обезбеђивања јавности власништва јавних гласила, начин надзора обједињености власништва јавних гласила, и казне за непоштовање одредаба овог закона, ради заштите јавног интереса, спречавање остваривања владајућег или претежног утицаја на јавно мњење на основу власништва јавних гласила и омогућавања слободног протока и разноврсности информација, мисли и идеја.

Тумачење закона

Члан 2.

Одредбе овог закона тумаче се у складу са међународним актима о људским правима, а нарочито Универзалном декларацијом о људским правима и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода.

Значење појединих израза

Члан 3.

У смислу овог закона:

1. *власник јавног гласила* је физичко или правно лице које је оснивач јавног гласила, као и физичко или правно лице које, посредно или непосредно, има више од 10 % власништва правног лица које је оснивач јавног гласила. При утврђивању својства власника јавног гласила, сва повезана лица се рачунају као једно;
2. *обједињавање власништва* постоји када је једно лице власник више јавних гласила;

3. *недозвољено обједињавање власништва* је обједињавање власништва које је, као прекомерно, изричито забрањено овим законом.

4. *унакрсно обједињавање власништва* постоји када је једно лице власник више јавних гласила, различитих по производњи и начину дистрибуције садржаја (штампана јавна гласила, електронска јавна гласила и новинске агенције);

5. *тираж* је број одштампаних примерака једног броја штампаног јавног гласила;

6. *остварени тираж* је просечан продати или подељени тираж свих бројева штампаног јавног гласила објављених у календарском месецу.

7. *повезано лице* је лице које је са власником јавног гласила повезано на најмање један од следећих начина:

1. његов брачни или ванбрачни друг;
2. његов крвни сродник у правој линији, или у побочној линији до другог степена сродства, његов усвојилац или усвојеник, његов тазбински сродник закључно са првим степеном;
3. друго лице које са њим живи у заједничком домаћинству;
4. лице које посредно или непосредно учествује у капиталу власника јавног гласила са најмање 10%;
5. лице које је пуномоћник власника јавног гласила;
6. лице које је члан управног или извршног одбора или другог органа управљања власника јавног гласила и лице с посебним овлашћењима и одговорностима власника правног лица;
7. члан породице власника јавног гласила који је члан управног или извршног одбора или другог органа управљања власника јавног гласила, и члан породице лица с посебним овлашћењима и одговорностима власника јавног гласила;
8. члан породице члана управног или извршног одбора или другог органа управљања једног власника јавног гласила, као и члан породице лица с посебним овлашћењима и одговорностима власника јавног гласила, ако је истовремено члан управног одбора или извршног одбора или ког другог органа управљања другог власника јавног гласила, као и ако је истовремено лице с посебним овлашћењима и одговорностима другог власника јавног гласила;
9. лице за које власник јавног гласила, посредно или непосредно, по неком основу држи удео у власништву јавног гласила;
10. лице које је власнику јавног гласила дало капитал под условом повољнијим од тржишних, ради стицања удела у власништву.

Начела

Члан 4.

Уређење обједињавање власништва на јавним гласилима заснива се на начелима:

- слободе и независности јавних гласила;

- слободног протока информација, мисли и идеја;
- медијског плурализма и слободне конкуренције;
- забране монопола у области јавног информисања, и
- јавности власништва.

II. ЈАВНОСТ ВЛАСНИШТВА

Регистар јавних гласила

Члан 5.

(1) Јавност има право на информације о јавним гласилима, њиховим оснивачима, саставу власништва и идентитету физичких и правних лица која, посредно или непосредно, на основу учешћа у власништву или на други начин, могу вршити утицај на уређивачку политику јавних гласила као и о тиражу штампаних јавних гласила.

(2) Ради остваривања права јавности на информације из става 1. овог члана, министарство надлежно за послове јавног информисања (у даљем тексту: Министарство), води Регистар јавних гласила (у даљем тексту: Регистар).

(3) У Регистар се уписују подаци о јавним гласилима чији оснивачи имају седиште, односно пребивалиште у Републици Србији.

(4) У Регистар се уписују и подаци о јавним гласилима чији оснивачи немају седиште односно пребивалиште у Републици Србији а чији је садржај превасходно намењен јавности у Републици Србији.

(5) Регистар садржи податке о јавном гласилу, оснивачу, лицима која, посредно или непосредно, на основу учешћа у власништву или на други начин, могу вршити утицај на уређивачку политику јавних гласила, и друге податке одређене законом.

(6) Подаци из Регистра доступни су свакоме, без доказивања правног интереса и навођења разлога.

(7) Приступ Регистру ради регистрације, увида и издавања извода обезбеђује се електронским путем и на други прописани начин.

(8) Подаци из Регистра доступни су тражиоцу сходно њиховом стању у Регистру.

(9) Ради остваривања права јавности на информације о тиражу, штампана јавна гласила су обавезна да у сваком броју објаве информацију о тиражу тог броја.

Упис јавних гласила у Регистар

Члан 6.

(1) Упис у Регистар је обавезан.

(2) Поступак регистрације покреће се подношењем регистрационе пријаве Министарству.

(3) Регистрациона пријава подноси се као поднесак у коме се наводе подаци који се региструју.

(4) Регистрациона пријава подноси се најмање 10 дана пре почетка рада јавног гласила, односно за електронске медије најмање 10 дана након издавања дозволе за емитовање програма.

(5) Регистрациона пријава промене података који се уписују у Регистар, подноси се најкасније у року од 10 дана од дана промене података.

(6) Регистрациону пријаву Годишњег финансијског извештаја подноси оснивач јавног гласила у роковима утврђеним законом којим се уређује рачуноводствено пословање.

(7) Регистрациона пријава оствареног тиража подноси се најкасније до 15. у месецу за претходни месец.

(8) Министарство доноси акт којим се утврђују образци регистрационих пријава предвиђеним овим законом и начин њиховог достављања.

Подаци о јавном гласилу

Члан 7.

Регистар садржи следеће податке о јавном гласилу:

1. назив јавног гласила;
2. назив и седиште штампарије за штампана, односно податке о издатим дозволама за емитовање програма за радиодифузна јавна гласила;
3. језик, писмо и периодичност издавања за штампана, односно језик на коме се програм емитује за радиодифузна јавна гласила;
4. лично име главног и одговорног уредника јавног гласила;
5. лична имена одговорних уредника за поједина издања, рубрике, односно програмске целине, ако их има;
6. остварени тираж.

Подаци о оснивачу јавног гласила и лицу које учествује у власништву оснивача

Члан 8.

Регистар садржи следеће податке о оснивачу јавног гласила односно лицу које учествује у власништву оснивача јавног гласила:

1. фирму и седиште, односно име, презиме и пребивалиште оснивача;
2. фирму и седишта, односно име, презиме и пребивалиште сваког правног и физичког лица које учествује, посредно или непосредно, у власништву оснивача јавног гласила, као и његово учешће у власништву, изражено у процентима;

3. фирму и седиште, односно име, презиме и пребивалиште повезаног лица из члана 3. тачка 7. алинеја 9. и 10. овог закона, опис природе правног посла између повезаног лица и власника, као и податке о томе под којим условима је повезано лице дало капитал власнику.

Члан 9.

(1) Ако је правно лице које није основано ради стицања добити оснивач јавног гласила, или ако учествује, посредно или непосредно, у власништву оснивача јавног гласила, у Регистар се, поред података о називу и седишту, уписују подаци о циљу ради којег је такво правно лице основано, начин избора органа управљања таквог правног лица, као и имена, презимена и пребивалишта свих физичких лица која учествују у органима управљања таквог правног лица.

(2) Ако правним лицем из става 1. овог члана управља друго правно лице, у Регистар се уписује и фирма и седиште, односно име, презиме и пребивалиште сваког правног и физичког лица које учествује, посредно или непосредно, у власништву, изражено у процентима.

Члан 10.

Ако је правно лице које је установа колективног инвестирања оснивач јавног гласила, или ако учествује, посредно или непосредно, у власништву оснивача јавног гласила, у Регистар се уписује и фирма и седиште, односно име, презиме и пребивалиште сваког правног и физичког лица које учествује, посредно или непосредно, у власништву правног лица које у складу са важећим прописима управља таквом установом колективног инвестирања, као и његово учешће у власништву, изражено у процентима.

Подаци о другим лицима способним да врше утицај

Члан 11.

(1) Регистар садржи следеће податке о лицима која, и без учешћа у власништву оснивача јавног гласила, могу да врше утицај на уређивачку политику јавних гласила:

1. фирму и седиште, односно име, презиме и пребивалиште лица које оснивачу јавног гласила стави на располагање средства или износе без накнаде, или под условима повољнијим од редовних;
2. фирму и седиште, односно име, презиме и пребивалиште оглашивача и наручилаца других услуга које оснивач јавног гласила пружа, ако оглашивач или наручилац других услуга у укупном приходу оснивача јавног гласила, оствареног оглашавањем или пружањем друге услуге,

самостално, или заједно са повезаним лицима у смислу овог закона, учествује са преко 30% на годишњем нивоу.

(2) Податке из става 1. овог члана, оснивач доставља надлежном органу уз Регистрациону пријаву годишњег финансијског извештаја.

Члан 12.

(1) Регистар садржи податке о приходима оснивача јавног гласила који потичу од директних и индиректних буџетских корисника, организација којима је поверено вршење јавних овлашћења, правних лица која буџетски корисници оснују у смислу закона којим се уређује буџетски систем или их финансирају у претежном делу, правних лица у већинском државном или друштвеном власништву, међународних организација, страних држава, политичких странака и лица која учествују на изборима или се оглашавају у вези са изборима.

(2) Податке из става 1. овог члана, оснивач доставља Министарству уз Регистрациону пријаву годишњег финансијског извештаја.

Регистрациона пријава годишњег финансијског извештаја

Члан 13.

Регистрациона пријава годишњег финансијског извештаја садржи извештаје о финансијском пословању за претходну годину, састављене у складу са законом којим се уређује рачуноводствено пословање, податке о приходу и процену тржишног удела јавног гласила на тржишту читалаца или гледалаца или слушалаца за претходну годину, као и податке о приходу и процену тржишног удела јавног гласила на тржишту оглашавања за претходну годину.

Члан 14.

(1) Министарство утврђује истинитост и потпуност података из регистрационих пријава.

(2) Провера из става 1. овог члана врши се по пријави или по непосредном сазнању о томе да подаци из извештаја нису истинити или потпуни.

(3) У обављању послова из става 2. овог члана сви државни органи су дужни да пруже Министарству неопходну помоћ и да обаве послове провере који су из њихове надлежности.

(4) Министарство може, ради извршења појединих послова провере да ангажује и спољне сараднике.

(5) Подаци о извршеним проверама и утврђеним налазима заводе се у Регистру.

III. НЕДОЗВОЉЕНО ОБЈЕДИЊАВАЊЕ ВЛАСНИШТВА

Забрана прекомерног обједињавања власништва

Члан 15.

Власницима јавних гласила забрањено је да, стицањем или задржавањем стеченог, остваре прекомерно обједињавање власништва.

Члан 16.

(1) Обједињавање власништва је прекомерно:

1. када власник радио и телевизијске станице са дозволом за емитовање програма за подручје целе републике, и власник радио и телевизијске станице са дозволом за емитовање програма за подручје аутономне покрајине, има удео у власништву још неког електронског или штампаног јавног гласила или удео у власништву новинске агенције;
2. када власник телевизијске станице са дозволом за емитовање програма за подручје целе републике, и власник телевизијске станице са дозволом за емитовање програма за подручје аутономне покрајине, има више од једне регионалне или локалне радио или телевизијске станице и учествује са више од 25% у власништву једне регионалне или локалне радио или телевизијске станице;
3. када власник радио станице са дозволом за емитовање програма за подручје целе републике и власник радио станице са дозволом за емитовање програма за подручје аутономне покрајине има више од једне регионалне или локалне радио или телевизијске станице и учествује са више од 25% у власништву једне регионалне или локалне радио или телевизијске станице;
4. када власник радио и телевизијске станице, са дозволом за емитовање програма за подручје региона, учествује са више од 50% у власништву још једне регионалне или локалне радио или телевизијске станице и са више од 25% у власништву још једне регионалне или локалне радио или телевизијске станице;
5. када власник радио и телевизијске станице, са дозволом за емитовање програма за локално подручје, учествује са више од 50% у власништву још две локалне радио и телевизијске станице појединачно;
6. када власник радио и телевизијске станице, са дозволом за емитовање програма за локално подручје, који је једини емитер на том подручју, учествује са преко 50% у власништву те радио или телевизијске станице;
7. када (већински) власник једног штампаног јавног гласила има тираж већи од 300 000 примерака и учествује у власништву другог штампаног или електронског јавног гласила са више од 20%;

8. када (већински) власник једног штампаног јавног гласила има тираж већи од 100.000 примерака и учествује у власништву највише два штампана или електронска јавна гласила са више од 20% капитала;
 9. када је једно лице већински власник више штампаних јавних гласила чији укупни тираж прелази 100.000 примерака;
 10. када власник новинске агенције учествује у власништву једног штампаног или једног електронског јавног гласила са више од 50%;
 11. када власници радио или телевизијских станица из тачке 2, 3, 4, и 5. овог члана, учествује у власништву штампаног јавног гласила чији је укупан тираж до 30.000 примерака, са више од 5%.
- (2) Обједињавање власништва је прекомерно и када власник радио и телевизијске станице из става 1. тачке 1-5. овог члана, има удео у власништву највише _____ електронских јавних гласила која се емитују искључиво путем кабловског односно сателитског емитовања.

IV. СПРЕЧАВАЊЕ НЕДОЗВОЉЕНОГ ОБЈЕДИЊАВАЊА ВЛАСНИШТВА

Утврђивање постојања недозвољеног обједињавања власништва

Члан 17.

(1) Постојање недозвољеног обједињавања власништва утврђује Министарство, по пријави односно по службеној дужности, на основу података који се воде у Регистру.

(2) Сваку промену састава власништва, оснивач мора у писаном облику да пријави Министарству, ради уписа у Регистар.

(3) Пријаву из става 3. овог члана оснивач подноси без одлагања а најдоцније у року од 15 дана од дана наступања промене, односно од дана сазнања за наслеђивање којим је наступила промена.

(4) Министарство када утврди постојање недозвољеног обједињавања власништва, упозорава на то оснивача и одређује му да, у року од шест месеци од дана пријема упозорења, отклони разлог који је довео до недозвољеног обједињавања власништва, под претњом новчаног кажњавања.

(5) Ако оснивач радиодифузног јавног гласила не поступи по упозорењу из става 4. овог члана, Републичка радиодифузна агенција одузима дозволу за емитовање програма у складу са одредбама закона којим се уређује радиодифузија.

V. НАДЗОР

Члан 18.

Надзор над применом овог закона врши Министарство.

Члан 19.

- (1) Надзор над обједињавањем власништва врши Министарство.
- (2) Надзор над унакрсним обједињавањем власништва врши Министарство у сарадњи са Републичком радиодифузно агенцијом.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Новчаном казном од (300.000) до (1.000.000) динара казниће се за прекршај руководиоца надлежног органа власти који:

1. услови приступ подацима из Регистра навођењем или доказивањем правног или другог интереса или разлога, или на други начин неосновано онемогућава остваривање права на приступ подацима из Регистра (члан 5. став б);
2. не обезбеди електронским путем или на други прописани начин приступ Регистру ради регистрације, увида или издавања извода (члан 5. став 7);
3. тражиоцу да непотпуне или нетачне податке, односно податке који не одговарају стању у Регистру (члан 5. став 8).

Члан 21.

Новчаном казном од (300.000) до (1.000.000) динара казниће се за прекршај оснивач јавног гласила и одговорни уредник који не објави у броју јавног гласила податак о тиражу тог броја (члан 5. став 8).

Члан 22.

(1) Новчаном казном од (1.000.000) до (...) динара казниће се за прекршај физичко или правно лице које:

1. не поднесе у прописаном року регистрациону пријаву (члан 6. ст. 4-7, члан 13);
2. предузме правни посао ради обједињавања власништва супротно одредбама овог закона (чл.15. и 16);
3. не пријави у прописаном року промену власништва односно промену учешћа у власништву (члан 17. став 4).

(2) Новчаном казном од (...) до (...) динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

Министарство надлежно за послове јавног информисања устројиће Регистар јавних гласила најдоцније 6 месеци од ступања овог закона на снагу.

Члан 24.

Ако су одредбе других закона у погледу власништва односно учешћа у власништву јавних гласила, као и јавности власништва, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Члан 25.

Лица која су у часу ступања на снагу овог закона власници или учесници у власништву јавних гласила, дужна су да своје власништво односно учешће у власништву јавних гласила ускладе са одредбама овог закона о дозвољеном обједињавању власништва, односно о јавности власништва, најдоцније годину дана од ступања закона на снагу.

Члан 26.

Ступањем на снагу овог закона престају да важе одредбе одељка VI „Спречавање недозвољене медијске концентрације“ Закона о радиодифузији, чланови 97-103. и члан 129. став 1. (*Службени гласник РС*, бр. 42/2002, 97/2004, 76/2005, 79/2005, 62/2006, 85/2006 и 91/2006).

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у *Службеном гласнику Републике Србије*.